

SJÓNVARPIÐ

SUNNUDAGUR

Sunnudag kl. 20.55

»Medmenniskja« — norsk sendirøð í fyra pørtum

Sunnudagin 13. mars kemur fyrsti partur av norskari sendirøðini »Medmenniskja« í sjónvarpið. Henda sendirøð, sum NRK gjørdi í 1981, er í fyra pørtum, sum vara ein tíma og trý korter hvør.

Olav Duun

Henda sendirøð er gjørd eftir skaldsøguni »Medmenniskja« eftir Olav Duun (1876-1939). Hann varð borin í heim á oynni Jøya, búði har til hann var 25 ára gamal og fór síðani á læraraskúla. Hann fekk eitt forlag at geva eina bók út, tá hann var 31 ára gamal.

Í 1927 fekk hann almenna rithøvundaløn, og síni síðstu 12 ár halgaði hann hævundaarbeiðinum burturav.

Skaldskapur hansara er nær knýttur at heimbygðini. Søgurnar ganga fyri seg í Namdalinum, og fólkinu tosa bygdamálið har. Skaldskapur hansara flutti heimbygðarskaldskapin í Noregi eitt stórt stig framá.

Men tað, sum sermerkir skaldskapin hjá Olav Duun, er tann stóri kunneleiki hann hevur til hesi fólkinu — til gerandislív teirra, tilknýti teirra til náttúruna og spenningin teirra millum.

Tað psykologiska innihaldið í hesum innilæsta Namdalsumhvørvinum er av slíkum slag, at skald-

søgur hansara kennast líka aktuellar idag.

Ein bók eftir Olaf Duun er komin út á føroyskum. Tað er »Menniskjan og maktirnar«, sum Bókagarður gav út fyri jól, og sum Bjarni Niclasen umsetti.

Skaldsøgan

»Medmenniskja« er ein tann mest lisna skaldsøgan eftir Olaf Duun. Sjónleika- og filmsmaðurin Arild Brinchmann dramatiseraði bókina til sjónvarp, og hann hevur eisini staðið fyri innspælingini. Tær flestu upptøkurnar eru gjørdar í Namdalinum.

Søgan er um tann litla garðin Stavsund í Namdalinum, eitt innilæst umhvørvi har fólk eru knýtt at hvørjum øðrum í góðum og illum. Í hesum umhvørvi eru Ragnhild og verfaðir hennara, Diðrikkur, avmyndað sum tveir mótsetningar. Ragnhild er opinskárað og samkenslufull, Diðrikkur er óreinur og psykologiskt avlagaður.

Hákon, maður Ragnhildar, er veikur, og hon noyðist at forða fyri, at hann beinir fyri faðiri sínum. Men hetta ger hon á slíkan hátt, at Hákon orkar ikki at bera byrðuna av gerð hennara, og hon noyðist tí sjálv at melda seg hjá sýslumanninum.

Seinasti partur av

bókini er um viðurskiftini millum Ragnhild og Hákon.

Tankarnir

Gongdin í leikinum er sum nevnt lögð til Namdalin, men tankarnir røkka nógv víðari. Olav Duun víðger ein spurning, sum var nógv frammi í árunum millum bæði kriggini: spurningin um mál og midlar, harðskap ella ikki, tá tað ráddi um at verja menniskjanslig virði.

Men tað sjáldsamasta í skaldsøguni er tó tann mynd, hann gevur av góðum og illum í menniskjalívinum, tað gátuføra samspælið millum mótsetningarnar, alt tað sum samstundis skilur og knýtir menniskjuni saman.

Fyrsti partur

Henda sendirøð byrjar

við, at Hákon sigur konu síni Ragnhild frá ætlanini at brúka vatnorkuna í ánni, sum rennur gjøgnum ogn teirra. Tey vita ikki, at Diðrikkur — faðir hákonar — hevur somu ætlanir.

Diðrikkur fer til handilsmannin Karl Alberg og biður hann selja sær Fløtuna niðri við sjóvarmálan, har hann so ætlar at byggja eina myllu. Afturfyri skal Karl Alberg fáa

garðin Fagranes, sum Diðrikkur sigur seg hava tók. Teir semjast báðir.

Diðrikkur tørvar pening at keypa Fløtuna fyri, og hann vil hava sonin Hákon at keypa seg úr haldinum. Eisini roynir hann at fáa pening burtur úr hini gomlu fastrini Hvituglu.

Rættiligur brøkur kemur í, tá dóttirin Lea og maður hennara Mortan, sum búgva á Fagranesi,

frætta, at Diðrikkur ætlar at lata Karl Albert fáa henda garðin. Tey eru illa fyri figgarliga, og fyri at tey ikki skulu verða seld á tvingilsupphæði, noyðist Hákon at hjálpa systur síni Lea.

Tað er Finnogi Isaksen, sum hevur umsett leikin til føroyskt.

FRÍGGJADAGUR

Fríggjadag kl. 20.30

Sjónvarpssøgan

Vit senda beinleiðis

Í dag er gjørligt at senda beinleiðis sjónvarp frá nærum allastaðni í heiminum, og kann tí ein stórtur partur av heimsins íbúgvum fylgja við tí, sum fer fram júst í teirri løtu, hetta hendir.

Eitt av teimum evnum,

sum sjónvarpið ger nógv av at senda beinleiðis, er ítróttur, og tann ávirkan sum sjónvarpið hevur havt á ítróttin, eigur ikki at undirmetast.

Í hesi sendingini verður serliga røtt um ítrótt og sjónvarp.

Upptakari og avspælari í einum

Video 8

tema radio v/ N. Nielsen

M. A. Winthersgøta 6 - 3800 Tórshavn - tlf. 1 44 45